

הכרה בתוספת קבועה לפי חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות) [נוסח משולב]

התשמ"ה-1985

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. בתוקף הסמכות לפי סעיף 5 לחוק שירות הקבע (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985, להכיר בתוספת העדר ביטחון תעסוקתי, כתוספת קבועה, לחיילים שמשרתים בשירות קבע פעיל בצבא ההגנה לישראל בדרגת רב סמל ראשון עד אלוף, וכל עוד מתקיים בצבא ההגנה לישראל מצב של היעדר בטחון תעסוקתי, כמפורט בדברי המבוא ובסעיף קטן 22' לסיכום הבין-משרדי בין משרד האוצר לצבא ההגנה לישראל מיום 20 ביוני 2006 בעניין תגמול משרתי קבע בעניין היעדר קביעות, בשיעורים אלה:

א. חייל בדרגת סגן אלוף ודרגת אלוף משנה – 6.6% ;

ב. חייל בדרגת רב סרן – 7.3% ;

ג. חייל בדרגת אלוף ותת אלוף – 1.35% ;

ד. חייל בדרגת רב סמל ראשון, רב סמל מתקדם, רב סמל בכיר - 7.3% ;

ה. חייל בדרגת רב נגד – 6.6%.

ו. בנוסף על השיעורים האמורים, אם סכומו של גמול השתלמות ב', לו זכאי החייל לפי דרגתו גבוה יותר מסכום גמול השתלמות ב' הבסיסי, יתווסף לתוספת היעדר קביעות בשיעורים האמורים ההפרש שבין שני הגמולים. בתום 3 שנים ממועד עדכון תוספת היעדר קביעות כאמור, יתווסף לשיעורים אלה סך גמול השתלמות ב' שלו זכאי החייל חלף ההפרש בין סכום שני הגמולים הנזכר ברישא.

למען הסר ספק, אין בסכום זה כדי לגרוע מגמול ההשתלמות המשולם לחייל.

2. האמור בסעיף 1 להחלטה זו יחול גם לגבי מי שפרש לקצבה לפני מועד קבלת החלטה זו, בהתאם לדרגתו, החל מהמועד שקבוע בצדו:

א. חייל בדרגת סגן אלוף ואלוף משנה – החל מיום 1 ביוני 2006 ;

ב. חייל בדרגת רב סרן, תת אלוף ואלוף – החל מיום 1 במרץ 2007 ;

ג. חייל בדרגת רב סמל ראשון, רב סמל מתקדם, רב סמל בכיר ורב נגד – החל מיום 1 בספטמבר 2007 ;

ד. הפרש גמול השתלמות ב' לפי סעיף 1(ו) להחלטה זו – החל מיום 1 במרץ 2007.

דברי הסבר

רקע כללי

בסעיף 5 לחוק שירות הקבע בצבא ההגנה לישראל (גימלאות)[נוסח משולב], התשמ"ה-1985 (להלן - **חוק הגימלאות**), נקבעו כללים בדבר חישוב המשכורת הקובעת.

בהתאם לאמור באותו סעיף, משכורתו הקובעת של מי שפרש משירות קבע והחל לקבל קצבה לפי חוק הגימלאות מבוססת על המשכורת ששולמה לו ערב פרישתו, בצירוף התוספות למשכורת שהוכרו כתוספות קבועות על ידי הממשלה.

ביום 27 ביוני 2012 התקבל בכנסת תיקון 27 לחוק הגימלאות. עיקרו של תיקון החקיקה הינו שינוי שיטת עדכון המשכורת הקובעת לאחר פרישה משירות הקבע, כך שהמשכורת הקובעת תעודכן אחת לשנה, בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. כמו-כן, נקבעו בתיקון החקיקה מספר תוספות לקצבה. קודם לתיקון האמור המשכורת הקובעת הייתה מתעדכנת בהתאם לשינויים במשכורת הקובעת של משרת קבע פעיל בדרגה שהייתה למשרת הקבע ערב פרישתו מהשירות.

במסגרת הצעת החלטה זו מוצע להכיר בתוספת העדר ביטחון תעסוקתי (או באופן שבה היא מכונה בתלוש השכר "תוספת העדר קביעות"), כהגדרתה בסיכום מיום 20 ביוני 2006, בסיכום מיום 29 במרץ 2007 ובסיכום מיום 10 בספטמבר 2007 כתוספת קבועה לעניין חוק הגמלאות.

ביום 20 ביוני 2006 נחתם סיכום בין משרד האוצר לבין צבא ההגנה לישראל שעניינו מתן תוספת שכר בשיעור של 6.6% מהשכר המשולב לקצינים בדרגות סא"ל ואל"מ. תשלום התוספת הותנה, כאמור בסעיף קטן 2 ב' לסיכום האמור, בקיומה של גמישות ניהולית בצה"ל המאפשרת יישום מידי של תכניות פרישה וסיום שירות. עוד נקבע בסעיף קטן 2 ג' לסיכום כי הצדדים יפעלו להכיר בתוספת כתוספת קבועה לעניין חוק הגמלאות.

ביום 29 במרץ 2007 נחתם סיכום בין משרד האוצר לבין צבא ההגנה לישראל שעניינו הרחבת הסיכום הבין-משרדי מיום 20 ביוני 2006 לאוכלוסיית הקצינים על פי החלוקה הבאה: רס"ן – תוספת בשיעור 7.3%, תא"ל ואלוף – תוספת בשיעור 1.35%.

עוד נקבע בסיכום הבין-משרדי מיום 29 במרץ 2007 כי לסכום תוספת היעדר הביטחון התעסוקתי יתווסף ההפרש שבין גמול ההשתלמות ב' לו זכאי משרת הקבע, לבין סכום גמול ההשתלמות הבסיסי המאושר על ידי הממונה על השכר במשרד האוצר.

ביום 10 בספטמבר 2007 נחתם סיכום בין משרד האוצר לבין צבא ההגנה לישראל שעניינו הרחבת הסיכומים הבין-משרדיים מיום 20 ביוני 2006 ומיום 29 במרץ 2007 לאוכלוסיית הנגדים על פי החלוקה הבאה: חייל בדרגת רב סמל ראשון, רב סמל מתקדם, רב סמל בכיר – תוספת בשיעור 7.3%, רב נגד – תוספת בשיעור 6.6%.

כאמור לעיל, תוספת היעדר ביטחון תעסוקתי היא תוספת המותנית בקיומה של גמישות ניהולית בצה"ל המאפשרת יישום תכניות פרישה וסיום שירות. כך למשל, ניתן לסיים את העסקתם של משרתי הקבע באופן מידי בהתאם להחלטות הממשלה בעניין צמצום כוחות הצבא, כפי שאירע מספר פעמים בשנים האחרונות.

יודגש ויובהר כי תוספת השכר משולמת רק לקצינים ולנגדים שמשרתים בקבע מובהק. כמו כן יצוין כי שיעור התוספת עומד ביחס הפוך לבכירות הדרגה וזאת מאחר שמשרתי הקבע בדרגות הנמוכות חשופים במידה רבה יותר לפיטורים בשל תכניות לצמצום כח-אדם או סיום שירות.

על אף האמור לעיל, עקב טעות ועל אף האמור בסיכום הבין-משרדי, נכון להיום תוספת זו לא הובאה בפני הממשלה לשם הכרה בה כתוספת קבועה. חרף זאת, התוספת שולמה ומשולמת לגימלאים שהתנאים שמפורטים לעיל מתקיימים בעניינם. יצוין בהקשר זה כי מספר גמלאי שירותי הביטחון הגישו לבית הדין האזורי לעבודה תביעה שבמסגרתה נתבקש בית הדין לקבוע כי הם זכאים לכך שהתוספת האמורה תיכלל במשכורתם הקובעת. בעקבות פסק הדין, המדינה הגישה ערעור מטעמה, שהינו תלוי ועומד בימים אלו בבית הדין הארצי לעבודה (ע"ע 25217-03-14). כמו כן, נכון להיום מתנהלת בבית הדין האזורי לעבודה תביעה נוספת בקשר לתוספת, מצד שוטרים וסוהרים (פעילים וגמלאים) המבקשים אף הם שהתוספת תשולם להם. הגם שלשיטת המדינה התוספת לא מגיעה לתובעים האמורים, אגב ההליכים האמורים התחדדו ההכרח החוקי להביא התוספת בפני הממשלה, כמוצע, שכן בהעדר הכרה בה כתוספת קבועה, כמוצע, תשלומה בגמלה נעשה שלא כדין. לאור כלל האמור, הוחלט לפעול להכרה בתוספת כתוספת קבועה, לרבות לגבי תשלומים שבוצעו בעבר לגימלאים שהתקיימו בהם התנאים שמפורטים בהצעה.

לנוכח האמור, מוצע להכיר בתוספת היעדר ביטחון תעסוקתי כתוספת קבועה לפי סעיף 5 לחוק הגמלאות, לגבי משרת קבע שהיה זכאי לקבל את התוספת במסגרת שכרו או לגבי גימלאים שנתקיימו בהם התנאים לקבלת התוספת החל מהמועדים שמפורטים בסעיף 2 להצעה.

הערה: ביום 31.12.2015 נשלחה הצעה זו אל חברי הממשלה על פי סעיף 19(ב) בתקנון לעבודת הממשלה. ביום 6.1.2016 השר לביטחון הפנים שלח מכתב הסתייגות על הצעת החלטה זו ומשום כך היא לא קיבלה תוקף של החלטת ממשלה. הסתייגות השר לביטחון הפנים עומדת בעינה והיא מצטרפת כתוספת א' לנספח זה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

ההצעה אינה כרוכה בעלות תקציבית מעבר לתקציב הביטחון.

תקציב

אין השלכות תקציביות מעבר לקבוע בתקציב הביטחון.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם
הצעת החלטת הממשלה מתואמת עם משרד המשפטים.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא
לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה (מצ"ב חוו"ד משפטית).

סיווגים
סיווג ראשי: 01 ביצועי 02 הצהרתי
תחום פעולה עיקרי: 01 חוץ וביטחון

מוגש על ידי שר הביטחון ועל ידי שר האוצר

ח' בחשון התשע"ז
09 בנובמבר 2016

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: ל' תשרי תשע"ז
01 נובמבר 2016
סימוכין: נ-יועמש-030816-009988

הנדון: חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

הכרה בתוספת קבועה לפי חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב],
התשמ"ה-1985 (להלן: "חוק שירות הקבע גמלאות").

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בסעיף 5 לחוק שירות הקבע גמלאות נקבעו כללים בדבר חישוב המשכורת הקובעת.
בחתאם לאמור בסעיף, משכורתו הקובעת של מי שפרש משירות קבע וחל לקבל קצבה
לפי חוק הגמלאות מבוססת על המשכורת ששולמה לו ערב פרישתו, בצירוף התוספות
למשכורת שהוכרו כתוספות קבועות על ידי הממשלה.

כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, תוספת היעדר ביטחון תעסוקתי היא תוספת
המותנית בקיומה של גמישות ניהולית בצח"ל, המאפשרת יישום תכניות פרישה וסיום
שירות. כך למשל, ניתן לסיים העסקתם של משרתי הקבע באופן מידי בהתאם להחלטות
הממשלה בעניין צמצום כוחות הצבא, כפי שאירע מספר פעמים בשנים האחרונות.

יודגש ויובהר, כי תוספת השכר משולמת רק לקצינים ולנגדים המשרתים בקבע מובהק.
כמו כן, יצוין כי שיעור התוספת עומד ביחס הפוך לבכירות הדרגה וזאת מאחר שמשרתי
הקבע בדרגות הנמוכות חשופים במידה רבה יותר לפיטורים בשל תכניות לצמצום כוח
אדם או סיום שירות.

על אף האמור לעיל, עקב טעות ועל אף האמור בסיכום הבין-משרדי, נכון להיום תוספת זו
לא הובאה בפני הממשלה לשם הכרה בה כתוספת קבועה. חרף זאת, התוספת שולמה
ומשולמת לגמלאים שהתנאים המפורטים לעיל, מתקיימים בעניינם.

יצוין בהקשר זה, כי מספר גמלאי שירותי הביטחון הגישו לביה"ד האזורי לעבודה תביעה אשר במסגרתה נתבקש ביה"ד לקבוע כי הם זכאים לכך שהתוספת האמורה תיכלל במשכורתם הקובעת. בעקבות פסק הדין המדינה הגישה ערעור מטעמה שהינו תלוי ועומד בימים אלו בביה"ד הארצי לעבודה (ע"ע 25217-03-14).

כמו כן, נכון להיום מתנהלת בביה"ד האזורי לעבודה תביעה נוספת בקשר לתוספת, מצד שוטרים וסוהרים (פעילים וגמלאים), המבקשים אף הם שהתוספת תשולם להם. הגם שלשיטת המדינה התוספת לא מגיעה לתובעים האמורים, אגב ההליכים האמורים התחדד ההכרח החוקי להביא התוספת בפני הממשלה, כמוצע, שכן בהיעדר הכרה בה תוספת קבועה כמוצע, תשלומה במסגרת הגמלה מבוצע שלא כדין.

לאור כלל האמור, מוצע להכיר בתוספת כתוספת קבועה, לרבות לגבי תשלומים שבוצעו בעבר לגמלאים שהתקיימו בהם התנאים המפורטים בהצעה.

כאמור בשל טעות ועל אף האמור בסיכום, הצעת ההחלטה נועדה ליתן גושפנקא חוקית למצב הנוהג בפועל לפיו גמלאי הקבע המפורטים בדברי ההסבר מקבלים תוספת היעדר קביעות, בהתאם לסיכומים בין משרד הביטחון וצה"ל למשרד האוצר.

על פי הסיכומים וכמתחייב מסעיף 5 לחוק שירות הקבע גמלאות, על הממשלה לאשר התוספת כתוספת קבועה.

קבלת ההחלטה היא על דעת משרד האוצר ומשרד המשפטים.

קשיים משפטיים ככל שישנם ודרכי פתרונם:

אין

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת הממשלה נוגעת להם:

עמדת הייעוץ המשפטי במשרד הביטחון כי לנוכח האמור לעיל אין מניעה משפטית לקבל את הצעת החלטה

1.11
בברכה,
אחז בן-אדי
היועץ המשפטי